

Persikov abia reuși să termine de citit și se repezi imediat la telefon. Peste câteva secunde, discuta pe un ton aprins și iritat:

— Mă iertați, dar... nu pot să înțeleg, cum... Cum așa? eu... fără sfatul sau incuviințarea mea... Bine, dar asta... dracu' știe ce e în stare să facă!!...

Necunoscutul se răsuci jignit pe taburet.

— Mă scuzați, inceptu el, dar eu sint resp...

Persikov îl făcu însă un semn brutal cu cirlițul și continuă:

— Vă rog să mă iertați, dar nu mai înțeleg nimic... Protestez categoric. Nu aveți aprobarea mea pentru experiențe cu ouă... Eu sint cel care trebuie să le verific...

Ceva orăcăla și se zbătea în receptor și oricine își putea da seama că interlocutorul vorbea ca și cu un copil mic. Totul se sfârși când Persikov, stacojlu la față, puse receptorul în furcă și rosti ca pentru sine:

— Eu m-am spălat pe mâni.

Se întoarse apoi la masă, reciti hîrtia peste ochelari o dată de sus în jos, apoi încă o dată de jos în sus și urlă:

— Pankrat!

Pankrat apăru în prag, de parcă ar fi ieșit dintr-o trapă de scenă de operă. Persikov porni spre el și răcnî:

— Afară! Ieși afară!

Și Pankrat, fără să îi schițat nici cel mai mic semn de uimire, dispăru instantaneu.

Apoi Persikov se întoarse spre nou-venit și spuse:

— Mă rog... mă supun. Nu e treaba mea. Și nici măcar nu mă interesează.

Musafirlul fu nu atât jignit, cît uimit de atitudinea lui Persikov.

— Mă scuzați, inceptu el, dumneavoastră sinteți tovarășul?

— Ce tot îl dați înainte cu „tovarăș”. „tovarăș”... mormăi încrunțat Persikov și tăcu.

„Ja te uită...” se putu citi pe fața lui Rokk.

— Mă scu...

— Iată cum stă treaba, îl întrerupse Persikov. Acesta este becul cu arc electric. Cu ajutorul lui, deplasând ocularul – Persikov deschise capacul aparatului optic asemănător unui aparat fotografic – veți obține raza care este focalizată prin deplasarea obiectivului nr. 1... și a oglinzii nr. 2. Persikov stinse lumina roșie și o reaprinse pe placa de azbest a aparatului.

— Pe placă, sub rază, puteți așeza orice, și puteți face ce experimente doriți. Extrem de simplu, nu-i așa?

Persikov vru să fie ironic și disprețuitor, dar musafirlui nu-i dădu atenție și-și pironi ochii strălucitori și atenți asupra aparatului.

— Vă previn, continuă Persikov, nu băgați mâinile în aparat, deoarece, după cum am observat, se produce o creștere a epitelului... și, din păcate, nu știu încă dacă această manifestare este sau nu malignă.

Musafirlui își ascunse de îndată mâinile la spate, scăpând șapca de piele și privi mâinile profesorului.

Erau arse de iod, iar cea dreaptă fusese bandajată.

— Dar dumneavoastră, profesore?

— N-aveți decît să vă cumpărați mănuși de gumă de la magazinul lui Schwabe, de pe Bulevardul Kuznetki, răspunse iritat Persikov. Nu-s obligat să mă ocup și de asta.

În acel moment Persikov îl privi pe nou-venit ca printr-o lupă:

— De unde ați mai apărut? Și... de ce tocmai dumneata?...

Rokk se supără de-a binelea.

— Ce vreți să spu...

— În primul rînd ar trebui să știți despre ce este vorba!... De ce naiba v-ați legat de raza asta?...

— Pentru că este o chestiune de importanță vitală...

— Aha! Vitală? Atunci... Pankrat!

Cînd Pankrat apărui:

— Ai răbdare, să mă mai gîndesc.

Și Pankrat dispăru supus.

— Eu, spuse Persikov, nu pot să înțeleg ce-l cu secretul acesta și de ce-l ați a grabă?

— Dacă o țineți tot așa, o să mă zăpăciți de tot, profesore, răspunse Rokk, chiar nu știți că au pierit toate găinile?

— Ei și? urlă Persikov, acum doar n-aveți cum să le mai inviati pe toate!? Și la ce v-o fi trebuind raza asta, încă neverificată?

— Tovarășe profesor, răspunse Rokk, zău, dumneavoastră vorbiți de una, iar eu de alta. Vă repet, trebuie să reințiem avicultura, pentru că în străinătate se scriu deja despre noi tot felul de prostii.

— N-au decît să scrie...

— Sinteti de-a dreptul..., spuse Rokk și clătină din cap.

— Și cui, mă rog, i-a venit în cap ideea să obțină găini din ouă?...

— Mie, răspunse Rokk.

— Aha... deci așa... și mă rog, de ce?... de unde ați aflat de proprietățile razei?

— Profesore, să știți că am asistat la conferința dumneavoastră.

— Bine, dar eu n-am experimentat încă nimic cu ouă!... Abia mă pregătesc!

— O să fie o reușită deplină, spuse Rokk, pe un ton călduros și convingător, raza dumneavoastră e atât de renumită, încît poți să crești și elefanți, dară-mite pul de găină.

— Știți ceva? se răsti Persikov, nu sinteti cumva zoolog? Nu? Păcat... ar fi leșit un experimentator foarte bun din dumneavoastră... doar că... riscați mult... s-ar putea să nu reușiți... și-mi răpiți timpul de pomană...

— Aparatele o să vi le returnăm. Ce înseamnă...

— Cînd?

— De îndată ce scot prima partidă.

— Ce sigur sinteti pe dumneavoastră! Bine... Pankrat!

— Am oamenii mei, spuse Rokk, am și pază...

Spre seară, cabinetul lui Persikov deveni pustiu... Mesele se goliră. Oamenii lui Rokk duseră cu ei cele trei aparate mari, lăsîndu-l profesorului pe cel mai mic, cel cu care își începuse experimentele.

Se lăsă amurgul de iulle, o nuanță cenușie puse stăpînire pe Institut și se revărsă pe coridor. Din cabinetul profesorului se auzeau zgomote monotone de pași. Persikov se plimba în semîntuneric, măsurînd încăperea în lung și în lat... Cludat... În seara aceea un sentiment nelămurit pusesse stăpînire pe sufletele oamenilor și animalelor care populau Institutul. Broaștele dezlăntuiră un concert plin de jale, orăcîind de parcă ar fi prevestit o nenorocire. Pankrat fu nevoit să prindă pe culoar un șarpe care evadase din cușca lui; în ochii șarpelui se putea citi că avea de gînd să fugă și asta cit se poate de repede.

Cînd tocmai începuse să se întunece, din cabinetul profesorului se auzi soneria. Pankrat apărui de îndată și fu martorul unui tablou înflorător. Profesorul stătea în mijlocul încăperii și privea mesele goale. Pankrat tuși încetîșor și inlemni.

— Uită-te și tu, Pankrat, spuse Persikov, arătînd spre masa pustie.

Lui Pankrat i se făcu frică. În semîntuneric ochii profesorului i se părură înlăcrimați. Totul era atît de neobișnuit și de înfricoșător...

— Așa e, răspunse plîngăret Pankrat și gîndi: „Mai bine ați fi urlat la mine!”.

— Ulte... repetă Persikov și buzele îi tremurară ca unul copil căruța i s-a luat, fără motiv, jucăria preferată din mină.

— Pankrat, dragule, continuă Persikov întorcîndu-se spre fereastră, află că soția mea, care m-a părăsit acum 15 ani și a ajuns cîntăreață la operetă, a murit... așa stau lucrurile, dragă Pankrat... ulte, am primit scrisoarea aceasta...

Broaștele orăcăiau jalnic și întunericul începu să-i învâlule pe cei doi... A venit noaptea... Moscova... niște globuri albe se aprinseră undeva dincolo de geamuri. Pankrat, descumpănit și intristat, rămăsese înspăimîntat în aceeași poziție de drepti...

— Du-te, Pankrat, spuse cu greu profesorul, și făcu un gest cu mina, culcă-te, scumpule.

Era deja noapte. Pankrat ieși în fugă din cabinet și alergă pe virfuri pînă la cămăruța lui, scormoni prin niște cirpe aflate într-un colț, scoase o sticlă începută de volcă amărute rusească și dădu pe gît o înghititură cit o cană de ceai. Muscă dintr-o bucată de pîine cu sare și parcă se înveseli nitel.

Tîrziu, spre miezul nopții, Pankrat, care ședea desculț pe banca din vestibulul semiluminat, îi povestea melonului de serviciu, scărpinîndu-și pieptul pe sub cămașa de pînză:

— Să mor, pe ce-am mai sfînt...

— Chiar plîngea? întrebă curios melonul.

— Pe ce-am mai sfînt... îl asigură Pankrat.

— E un mare savant, fu de acord melonul, ce să-i faci, broasca nu-i poate tine loc de nevastă.

— Așa-i, spuse Pankrat.

Apoi căzu pe gînduri și continuă:

— Mi-aș aduce mulerea aici... Chiar așa, de ce să mai stea la țară?... Numa' că-i e cam scîrbă de șerpii ăștia...

— Da, sînt o adevărată pacoste, îl susținu melonul.

Din cabinet nu se mai auzea nici un zgomot. Nici becul nu era aprins: sub ușă nu se zărea nici o dungă de lumină.

Capitolul VIII

Întîmplarea de la sovhoz

Orice s-ar spune, vreme mai frumoasă decît mijlocul lui august nu există, cel puțin în gubernia Smolensk. Vara anului 1928 fusese o vară splendidă, cu ploaie de primăvară urmate de călduri și soare, cu recoltă bogată... La fosta moște a Șeremetievilor¹ se

---

1. Veche familie nobiliară, renumită pentru luxul reședințelor sale și pentru preocupările de mecenat ale descendenților acestei familii.

coceau merele... codrîi erau verzi, iar cîmpurile străluceau ca niște dreptunghiuri galbene... Omul devine mai bun în sînul naturii. Poate tocmai de aceea Alexandr Semionovici nu mai era atît de antipatic. Fața îi era bronzată, cămașa de pînză deschelată la gît îi dezvelea pieptul acoperit de un păr negru și des; pantalonii pe care-i purta erau din pînză de cort. Parcă și ochii îi se liniștiseră și se îmbunaseră.

Alexandr Semionovici alergă sprinten din pridvorul cu coloane, deasupra căruia atîrna inscripția:

SOVHOZUL „RAZA ROȘIE”

spre camioneta care adusese sub pază strictă cele 3 aparate negre.

Întreaga zi Alexandr Semionovici trebăluia împreună cu ajutoarele sale, instalînd aparatele în fostele sere ale Șeremetlevilor... Spre seară totul fu terminat. Sub acoperișul de sticlă se aprinse un glob mat alb, aparatele fură așezate pe cărămizi, iar mecanicul care le însoțise, după ce răsuci și apăsă niște butoane, aprinse, în interiorul cutiilor negre cu plăci de azbest, enigmatică rază roșie. Alexandr Semionovici se urcă pe o scară îngrijindu-se personal de starea cablurilor electrice.

A doua zi, de la gară, sosi aceeași camionetă care sculpa 3 cutii dintr-un placaj neted splendid, de jur împrejurul cărora erau lipite o mulțime de etichete cu inscripții albe pe fond negru:

„VORSICHT! EIER!”
(Atențiune! Ouă!!)

— Oare de ce au trimis așa puține? se miră Alexandr Semionovici, dar se angrenă la muncă și începu să despachezeze ouăle. Despachetatul se desfășură în aceeași seară și la acțiune participară: Alexandr Semionovici în persoană, nevastă-sa, Maria, o femeie extrem de grasă, fostul grădinar chior al Șeremetlevilor, angajat acum pe post de paznic în sovhoz, și femeia de serviciu, Dunia. Aici nu era ca la